

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

OPĆINA TEŠANJ

ZAŠTITA OD POŽARA U DOMAĆINSTVU

Hasan Ćeman prof.
12.09.2014. godine

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

UVOD

Mnogi od nas su doživjeli neki neugodan događaj, požar, poplava, udar groma i sl. pri kojem su trebali pomoć neke od specijaliziranih službi.

Ponekad događaj toliko snažno psihološki djeluje da je potrebno vrijeme za snalaženje i pozivanje pomoći.

Kako bismo bolje reagovali u takvim stresnim događajima potrebna je prethodna priprema.

Briga o sigurnosti i neugrožavanju drugih ljudi i imovine je obaveza svakog čovjeka, pa stoga i više Zakona regulišu tu problematiku.

Ulaganja u sigurnost ljudi i imovine opravdana su s ekonomskog i društvenog stajališta, te ulazi u domenu kvaliteta života svakog čovjeka i društva.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

Prevenција požara

Vodite brigu o zapaljivim tvarima, plinskim bocama i pravilno ih skladištite u skladu sa propisima.

Educirajte svoju djecu i porodicu o osnovnim mjerama prevencije požara, evakuacije iz objekata i korištenja aparata za gašenje požara.

Ne ostavljajte šibice, upaljače i ostale opasne naprave na dohvat djece.

Ložišta, bojlere, plinske instalacije, posude pod pritiskom, spremnike goriva, grijaća tijela i električne instalacije održavajte u ispravnom stanju i pravilno ih koristite.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

Provjerite stanje zaštite od požara u svojoj kući, stanu ili zgradi.

- vidi li se kućni broj s ulice,
 - ima li namještaja ili drugih elemenata koji otežavaju kretanje kroz hodnike i putove za evakuaciju,
 - je li pravilno uskladišteno ulje za loženje i je li sistem zagrijavanja ispravan i servisiran od strane ovlaštene ustanove,
 - jesu li ložišta i dimnjaci ispravni, te da li se redovno čiste,
 - jesu li uklonjene nepotrebne zapaljive tvari, uzduž zgrade i u hodnicima,
 - jesu li sve električne instalacije i osigurači postavljeni u skladu s propisima. Električne instalacije ne smiju se improvizirati. *Ako se kriminalističkom obradom utvrdi da je netko stradao u požaru, nastalom radi improviziranih instalacija, slijedi kaznena prijava za počinitelja,*
 - jesu li podrumski i tavanski prostori čisti i uredni. Ima li u njima lakozapaljivih tekućina, hemikalija, pirotehnike ili minsko-eksplozivnih sredstava,
 - jesu li svi lakovi, boje, deterdženti, pesticidi, lijekovi, a posebno otrovi i šibice izvan dosega djece,
 - imate li bar jedan aparat za početno gašenje požara u domaćinstvu.
- Aparate je potrebno servisirati u skladu sa propisima i uputama proizvođača,

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

da li su svi članovi porodice upoznati s korištenjem vatrogasnog aparata i da li znaju postupke spašavanja,

- ne ostavljajte bez nadzora uključena plinske i električne i ostale kuhinjske uređaje,
- redovno održavajte ložišta peći na kruta goriva i dimnjake. Ukoliko ložište ili dimnjak nisu ispravni ili očišćeni, produkti izgaranja mogu ulaziti u stambene prostore, što može biti opasno po život,
- da li su peći i kamini s otvorenim ložištima izvedeni na pravilan način.

Udaljite na sigurnu udaljenost sve gorive tvari od peći, kamina i dimnjaka,

- zgradama osigurajte nesmetan pristup vatrogasnim vozilima(problem parkiranih vozila), čistite okućnice,
- spriječite parkiranje automobila na vatrogasnim pristupima,
- ukoliko morate obavljati radove zavarivanja, provjerite da li u blizini ima zapaljivog materijala. Uklonite ga ili osigurajte sredstvo kojim ćete moći ugasiti mogući požar,
- pazite da nitko ne skladišti bilo kakve zapaljive tekućine ili plinove u potkrovlju ili podrumu.

Planirajte sljedeće s cijelom porodicom

- poučite djecu osnovnim požarnim opasnostima, te kako će dojaviti događaj vatrogascima,
- planirajte i isprobajte sigurne i brze putove do izlaza,
- planirajte i ostale izlaze kao što su balkoni i prozori,
- planirajte kako upozoriti ostale stanare u zgradi na opasnosti i kako se mogu spasiti,
- educirajte se o korištenju aparata za gašenje požara i hidrantske mreže

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

DJECA I VATRA

Vatra je fascinantna i zabavna za djecu, ali IGRANJE S VATROM MOŽE BITI TRAGIČNO!

Djeca su po prirodi radoznala i jako znatiželjna za sve što je vezano uz vatru i njene pojave. Prema statističkim podacima značajniji postotak požara nastaje uslijed dječje igre zapaljivim predmetima, zapaljivim tekućinama ili pirotehničkim sredstvima.

Djeca žele vidjeti što je vatra u stanju učiniti, zbog toga vole igru sa šibicama i upaljačima. Ona također pokušavaju kopirati odrasle paleći svijeće i cigarete. Skoro svako dijete eksperimentira ili se igra s vatrom najmanje jedanput u svom znatiželjnom razdoblju života. Djecu koja su dovoljno stara i koja mogu razumjeti uzroke i učinke vatre, treba podučiti da je vatra opasna i da može ozlijediti.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

POŽAR STANA POSTUPCI:

Djelujte i ponašajte se što smirenije.

Nazovite broj 123 i prijavite događaj.

Ne ulazite u stubište ako je ono ispunjeno dimom.

Ne koristite dizalo.

Zatvorite sve prozore i vrata svog stana da bi se spriječio ulazak dima. !!!!!

Ako je potrebno mokrim krpama ili plahtama popunite pukotine na vratima.

Ako ste u stanu, čekajte na prozoru vatrogasce kako bi Vas uočili.

Specijalna vatrogasna vozila namijenjena su i za spašavanje sa visina.

Slijedite upute vatrogasaca.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

POŽAR ELEKTRIČNIH UREĐAJA U KUĆI ILI STANU

POSTUPCI:

Ukoliko je to moguće stavite **uređaj u beznaponsko stanje** (izvadite utikač iz utičnice ili prekinite strujni krug na osiguraču).

Koristite za gašenje **aparate s ugljičnim dioksidom ili prahom**. Ugušite požar **prekrivanjem**. Prekrivači ne smiju biti od sintetičkih materijala, već od pamuka ili vune.

Ne koristite vodu za gašenje požara ukoliko je uređaj pod naponom. Vodom mogu gasiti samo osposobljene i na odgovarajući način zaštićene osobe uz određeni razmak od uređaja pod naponom.

Ukoliko vam je jedina alternativa za gašenje kućanskog uređaja pod naponom ostala voda, postupite na sljedeći način: obucite suhe visoke čizme i gumene rukavice, vodu raspršujte u sitnije čestice i zauzmite razmak od uređaja više od 10m. Ne ulazite u zonu gdje ste polijevali vodom.

Gašenje svih drugih visokonaponskih električnih uređaja (transformatori, rasklopna postrojenja) prepustite vatrogascima. Ne približavajte se na razmak manji od 15m od takvog uređaja.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

BUDITE PAŽLJIVI S ELEKTRIČNIM UREĐAJIMA

Električne uređaje ne držite priključene na električnu mrežu u blizini kade za kupanje.

Padne li takav uređaj u kadu punu vode dok se kupate ili tuširate , strujni udar je neizbježan.

Smjestite sve pokretne grijalice podalje od svega što bi se moglo zapaliti. To je posebno važno za razne grijalice sa spiralama koje imaju ugrađene termostate i koje se povremeno same ugase , pa ih nesmotreno približimo zapaljivim predmetima u prostoriji.

Ne ostavljajte uključene grijalice kada napuštate stan ili odlazite u krevet.

Držite posude za pripravu vruće vode (npr. Aparate za kahvu) te električne grijače dalje od rubova radnih površina ili radnog prostora u kuhinjama.

Za vrijeme kuhanja uvijek okrenite drške posuda za kuhanje tako da ne prelaze rubove el. peći ili drugog kuhala.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

Budite vrlo pažljivi pri korištenju mikrovalnih pećnica. Para koja poneki put nekontrolirano izlazi iz peći može stvoriti jake opekline.

Uvijek isključite peć ili grijaču ploču nakon upotrebe , ali zapamtite da one ostaju dovoljno tople da vas opeku i nakon izvjesnog vremena.

Nikad ne zaboravite ostaviti dovoljno vremena pokretnim električnim grijalicama , vrućim peglama, električnim uvijačima za kosu da se ohlade na sobnu temperaturu prije nego ih spremite.

KORISTITE SIGURNE ELEKTRIČNE UREĐAJE

Ako neki električni uređaj dimi ili ispušta neugodan miris nagorjele gume ili plastike, isključite ga iz struje i dajte ga na popravak prije sljedeće upotrebe.

Zamijenite električni kabal za priključak aparata u utičnicu ukoliko je puknut ili oštećen.

Ne preopterećujte produžne kablove s prevelikim brojem uključenih aparata prejake snage.

ZAPALJENJE ULJA U LONCU ILI TAVI POSTUPCI:

Isključite plin i/ili struju na električnoj peći i kuhinjsku napu.

Zaštitite ruke, glavu i otkrivene dijelove tijela.

Prekrijte požar poklopcem ili vatrootpornim pokrivačem.

Ne ulijevajte vodu u vruće ulje, TO JE VRLO OPASNO- doći će do rasprskavanja goruće masti i ulja i proširenja požara!

Obično tada nastaju i teške opekline za osobe u blizini.

Ne izbacujte vrelo ulje kroz prozor.

POŽAR DIMNJAKA

Zimi su česti požari čađe u dimnjaku.

Tokom godina se na stijenke dimnjaka se lijepi čađa što je naročito izraženo ako se dimovodni kanali ne čiste na odgovarajući način.

Kada se zimi više loži ili pušu jaki vjetrovi, čađa se može zapaliti, te izgara žarom uz oslobađanje velike količine topline.

Ukoliko dimnjaci nisu kvalitetno i pravilno izgrađeni i ožbukani, požar se može prenijeti na drvenu konstrukciju krovišta objekta.

Zapazite li požar čađe u dimnjaku, odmah izvijestite vatrogasce .

Ne ubacujte ništa u dimnjak i pripazite da se požar ne proširi na drvenu konstrukciju ili neki drugi gorivi materijal u blizini.

Gasiti vodom smijete samo okolni gorivi materijal.

Voda se ne smije ulijevati u dimnjak jer bi nastala nagla fizikalna eksplozija vodene pare (tzv. plin praskavac), što je vrlo opasno po osobe u blizini.

Voda se ne smije polijevati niti po vanjskim dijelovima dimnjaka radi opasnosti od pucanja stijenki.

Kada čađa izgori i dimnjak se ohladi , može se obaviti čišćenje.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

POŽAR ODJEĆE NA OSOBI

POSTUPCI:

Pristupite osobi s leđa i prekrijte tijelo prekrivačem. Polegnite osobu kako bi se spriječilo djelovanje plamena na lice i kosu.

Ugušite požar počevši od glave na niže, na način da umotate osobu u prekrivač ili kaput. Oslobodite dišne organe da osoba može disati.

Ukoliko su se odjeća i prekrivač zalijepili za tijelo osobe, ne skidajte ništa na silu.

Ukoliko je to moguće, skinute nakit prije oticanja opečenih dijelova.

Ako je to moguće opečeni dio odmah stavite pod tekuću hladnu vodu 10-15 minuta .

Nakon hlađenja treba prekriti opečeno mjesto sterilnom gazom ili zavojem za opekline

Nikad ne nanosite bilo kakve masti i ne stavljajte led na opečeno mjesto.

Unesrećeni s većim opeklinama treba piti što više tekućine.

Ako vaša vlastita odjeća počne gorjeti, stanite, legnite na pod i pokušajte zaustaviti gorenje odjeće na način da se kotrljate po podu. Zaštitite lice.

Nikad ne nosite komotnu i široku odjeću (rukave) u blizini plinskih kuhala , otvorene vatre ili grijalica.

Uvijek nosite uske rukave kada god trebate naložiti otvoreni kamin, peć ili prići plinskoj peći.

Zapamtite da je sintetička odjeća zapaljivija od pamučne i vunene.

POŽAR AUTOMOBILA

Požar na automobilu uglavnom nastaje zbog starih ili oštećenih instalacija (kratki spoj) ili uslijed kvara na sistemu za gorivo.

Ukoliko se požar dogodi dalje od vatrogasne jedinice ili na otvorenoj cesti, jedino rješenje je gašenje s aparatom. Imajte na umu da je razvoj požara vrlo brz, te ako dođe u razbuktanu fazu, za gašenje će trebati više sredstava. Bez obzira na starost vozila, savjetujemo da na pristupačnom mjestu u automobilu imate aparat za početno gašenje požara s prahom ili halonom.

Osjetili ste karakterističan miris paljevine u vozilu. Postupite na slijedeći način:

- zaustavite vozilo tako da ne ugrožavate promet,
- zaustavite rad motora,
- pripremite aparat za gašenje,
- pažljivo podižite haubu, kako vas ne bi zahvatilo eventualno razbuktavanje požara,
- usmjerite sredstvo za gašenje u žarište požara,
- otpojite kleme akumulatora, ukoliko je to moguće,
- izvijestite vatrogasce.

BRIGA O PLINSKIM INSTALACIJAMA

Plinarske radove na vašim pećima i instalacijama prepustite ovlaštenim službama , nemojte sami improvizirati.

Provjerite jesu li boce sa zapaljivim plinovima (propan-butan, acetilen) ispravno postavljene,

Priključnu cijev i redukcijski ventil pregledajte na nepropusnost kod svake izmjene boce.

Nepropusnost se ispituje otopinom vode i deterdženta za pranje suđa. Imajte na umu da neispravne plinske boce mogu propuštati plin i na varovima.

Pri svakoj promjeni plinske boce promijenite i gumicu između boce i redukcijskog ventila.

Ne izrađujte gumicu sami budući da plin ima sposobnost razlaganja nekih gumenih stvari. Gumicu kupite u ovlaštenoj prodavnici.

Poslije svake upotrebe plinske boce zatvorite ventil na boci. U protivnom gumena cijev je pod pritiskom plina, a time i vaše trošilo. Nije isključeno da neki od sigurnosnih sistema na peći može zakazati. Priključna cijev može biti porozna, te ukoliko glavni ventil na plinskoj boci nije zatvoren , može zbog izlaženja plina nastati zapaljiva ili eksplozivna koncentracija plina u prostoriji.

Ne držite plinsku bocu na suncu ili pokraj izvora topline ni kad je prazna. U plinskoj boci uvijek zaostaje određena količina plina, te porastom temperature raste pritisak.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

Nastane li požar u stanu , iznesite plinsku bocu na otvoreno. Ako je plinska boca ostala u stanu gdje je požar, upozorite na to rukovoditelja vatrogasaca. Usljed razvijanja topline u požaru , sadržaj će se zagrijati i može doći do eksplozije plinske boce.

Plin iz plinske boce ne smije se pretakati u plinske spremnike vozila.

Ukoliko plin počne izlaziti pod pritiskom iz plinske boce i zapali se, ne trebate se bojati jer neće doći do eksplozije.

Zaštitite ruke i tijelo i zatvorite ventil na boci. Nakon toga je iznesite na otvoreni prostor i ohladite vodom. Zovite vatrogasce i ovlaštenu plinarsku službu.

Provjetravajte prostorije grijane plinskim pećima koje nisu priključene na dimnjake za odvođenje produkata izgaranja.

Gorenjem plina troši se kisik iz prostorije. Ukoliko se grijana prostorija ne provjetrava , povećava se koncentracija plinova ugljičnog dioksida i ugljičnog monoksida.

Udisanje tih plinova je opasno po život.

Prije dužeg odsustvovanja iz doma zatvorite plin na glavnom priključnom ventilu.

Prije distribucije plinu je dodan umjetni miris,kako bi se ispuštanje izvan instalacije ili boce moglo osjetiti mirisom. Ukoliko osjetite miris plina ODMAH :

napravite propuh, evakuirajte ljude , ništa ne palite niti uključujte, zovite vatrogasce, po mogućnosti stavite objekat u beznaponsko stanje isključivanjem na glavnoj sklopki , ali izvan ugrožene zone.

Nikad ne bacajte prazne boce raznih sprejeva (lakova, mirisa) u vatru.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

Pare benzina, alkohola, i raznih otapala

Ukoliko obavljate neke radove s benzinom (primjer čišćenje mrlja s odjeće), imajte na umu da zapaljiva tekućina isparava i upija se u vašu odjeću. Pritiskom na prekidač za paljenje svjetla, usljed nastale iskre u prekidaču, trenutno se možete naći u plamenu.

Lakiranjem parketa oslobađaju se zapaljive pare koje mogu eksplodirati. Prozračujte prostoriju koju lakirate, napravite propuh. Bitno je ukloniti i izvore paljenja. Paljenje svjetla je također opasno, budući da iskra u prekidaču može inicirati paljenje zapaljivih para.

U kućanstvima ne držite nepotrebno velike količine zapaljivih tekućina. Skladištenje ulja za loženje treba provoditi prema osnovnim mjerama prevencije:

Spremnici ulja za loženje ne smiju biti u prostoriji kotlovnice. Na taj način toplina neće djelovati na uskladištenu tekućinu.

Ulje čuvajte u odgovarajućim spremnicima i manjim količinama.

Ako se spremnik nalazi u prostoriji, mora biti osiguran od razlijevanja sabirnim prostorom koji može prihvatiti ukupan sadržaj spremnika, tako da eventualno razliveno ulje ne može dospjeti izvan prostorije.

Eventualno razliveno ulje pospite pijeskom ili piljevinom i odmah uklonite.

Imajte ispred prostorije s uljem za loženje aparat za početno gašenje požara.

OPĆINA TEŠANJ

TESANJ MUNICIPALITY

AKO IPAK DOĐE DO POŽARA U VAŠOJ BLIZINI, POSTUPITE:

- pokušajte pogasiti požar aparatima ili priručnim sredstvima, ne ugrožavajući svoju sigurnost
- POZOVITE VATROGASCE NA BROJ 123.
- Upotrijebite aparat za početno gašenje požara i gasite požar samo ako ne ugrožavate sebe i druge
- Imajte na umu da će te moći pogasiti samo male požare u početnoj fazi.

Ukoliko je požar u razbuktanoj fazi, toplina i produkti izgaranja onemogućavaju pristup.

- Pokrenite evakuaciju ljudi na siguran način i najkraćim putem
 - Ne ulazite u stubište ako je ispunjeno dimom i ne koristite se dizalom, ne udišite produkte izgaranja
 - Držite se što niže podu. Temperatura je viša u gornjim dijelovima prostorije, gdje je i više produkata izgaranja, odnosno vrućeg dima.
 - Zatražite pomoć komšije ili prolaznika,
 - Moguće posljedice događaja ne treba podcjenjivati niti precjenjivati. Djelujte tako da spriječavate paniku,
 - Ako zbog zadimljenosti ne možete izaći iz građevine, zatvorite sve prozore i vrata da biste spriječili ulazak dima u Vaše prostore. Ako ste u stanu čekajte vatrogasce na prozoru kako bi Vas vidjeli. Vatrogasna vozila namijenjena su i za spašavanje s visina
 - Ako je moguće pobrinite se da netko sačeka vatrogasce na ulazu u objekt i zapovjedniku jedinice prenese bitne informacije, SLIJEDITE UPUTE VATROGASCA
 - Ukoliko je to moguće, pobrinite se za očuvanje tragova nesreće – požara. Namjerno uništavanje ili prikrivanje tragova može se tretirati kao kazneno djelo.
 - Ako se nalazite ispred prostorije unutar koje je požar u fazi tinjanja već duže vrijeme, ne otvarajte naglo vrata. U takvim uvjetima može doći do naglog paljenja vrućih produkata izgaranja!
- Gašenje prepustite vatrogascima.

Kako dojaviti požar

- POZOVITE VATROGASCE NA BROJ 123,
- Ako zovete preko mobitela 123 na području općine ne treba vam pozivni broj kantona.

Ne računajte da su već drugi dojavili o događaju.

1. govorite polako i razgovjetno, što se dogodilo i da li su ljudi u opasnosti,
2. navedite točnu adresu mjesta nesreće i osobno dočekajte pomoć ako je moguće,
3. budite spremni dati daljnje informacije i osobne podatke (ime i prezime),
4. završite razgovor kada Vam služba koju ste kontaktirali to dozvoli,
5. ne telefonirajte na liniji dok ne dođe pomoć. Služba koju ste kontaktirali možda treba daljnje informacije.
6. zatražite savjet što da učinite ukoliko ste u nedoumici.

Evakuacija

Ako vas požar zatekne u zgradi, a niste u mogućnosti pogasiti požar, morate što prije izaći izvan objekta. Mogućnost napuštanja zgrade razradite i sa članovima Vaše porodice.

Kod izrade plana evakuacije vodite brigut da svako treba znati najmanje dva nezavisna puta za izlaz iz ugroženog prostora.

Ako živite u visokim zgradama u kojima postoji lift NIKADA ne planirajte izlaz liftom, nego isključivo stubištem.

Ako se požar naglo širi uzbunite ostale ljude u blizini.

Dodatni savjeti

Nabavite potrebnu vatrogasnu opremu i naučite njome rukovati

Mnogo puta je dokazano da su financijska sredstva uložena u prevenciju, stotinama puta manja od sredstva koja je potrebno izdvojiti za saniranje šteta nakon požara.

Većina požara se može relativno lako ugasiti ako se primijeti u početnoj fazi i ako je na raspolaganju ispravna vatrogasna oprema.

Cijev za usmjeravanje mlaza vode je vrlo prikladno i jeftino sredstvo za gašenje požara u domaćinstvu,

Vatrogasne aparate kao najrašireniju opremu za gašenje požara, možete naći u prodavaonicama rezervnih dijelova za motorna vozila, kao i u tvrtkama koje prodaju vatrogasnu opremu.

Oznake na vatrogasnom aparatu ukazuju za koje vrste požara je prikladno sredstvo za gašenje (npr. Oznaka na vatrogasnom aparatu ABC znači da je sredstvo za gašenje sadržano u aparatu prikladno za gašenje:

A požara zapaljivih krutih tvari, **B** tekućina, i **C** plinova,).

UPOZNAJTE SE DETALJNO SA SVIM UPUTAMA NA VATROGASNOM APARATU, Vatrogasni pokrivač (deka) služi za gašenje požara ulja, masti i ostalih malih početnih požara na način da „uguši“ požar.

Prekrivanjem se sprječava daljnji dotok kisika iz zraka u zonu požara.

Naravno, u Vašem kućanstvu vjerojatno nećete imati vatrogasni pokrivač, ali umjesto njega možete koristiti bilo kakav pokrivač od pamuka ili vune.

Vježbajte se u korištenju vatrogasne opreme!

OPĆINA TEŠANJ
TESANJ MUNICIPALITY

HVALA NA PAŽNJI !

PITANJA, DISKUSIJA?